

Vergaderjaar 1983–1984

17 337

Herziening van artikel 36 van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag, benevens wijziging van titel VII van het Eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht

Nr. 9

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 20 juli 1984

De leden van de C.D.A.-fractie hadden waardering voor het feit dat bij nota van wijziging was tegemoet gekomen aan hun wens ook ten behoeve van geestelijk gehandicapte en geestelijk gestoorde personen in een klachtrecht te voorzien. Zij achtten mijn mededeling dat de problematiek van de klachtgerechtigdheid van de ernstig geestelijk gehandicapte of geestelijk gestoorde meerderjarige die niet onder curatele is gesteld, wordt bestudeerd in het kader van het overleg tussen het departement van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en mijn departement over de mogelijkheid van het mentorschap, echter weinig overtuigend. Zij verwezen in dit verband naar een uitspraak van mijn ambtsvoorganger tijdens de openbare behandeling in de Tweede Kamer van het wetsontwerp onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen op 3 december 1980, en naar mededelingen gedaan in de toelichtingen op de begrotingen van Justitie voor 1982, onderscheidenlijk 1983. Bij de twee eerstgenoemde gelegenheden werd mededeling gedaan van de afronding van een in voorbereiding zijnd voorontwerp van wet inzake mentorschap. De leden van de hier aan het woord zijnde fractie vroegen zich derhalve af wanneer ik nu werkelijk tot een afronding van dit voorontwerp dacht te komen.

Naar aanleiding van die verwijzingen merk ik het volgende op.

In het denken over het mentorschap hebben zich sedert 1980 belangrijke verschuivingen voorgedaan. Oorspronkelijk gingen de gedachten uit naar een persoonlijk adviseur van een meerderjarige in niet-vermogensrechtelijke aangelegenheden. Uitwerking van dit uitgangspunt deed de vraag rijzen of aan deze adviseur burgerrechtelijke bevoegdheden zouden moeten worden toegekend. Indien dit niet het geval zou zijn, zou er geen aanleiding bestaan voor het treffen van een wettelijke voorziening. Indien echter voor de uitoefening van het mentorschap burgerrechtelijke bevoegdheden noodzakelijk zouden zijn, zou de afbakening ten opzichte van de curatele problemen kunnen opleveren. Deze analyse van de problematiek leidde tot herbezinning op het voornemen een wetsontwerp inzake mentorschap voor te bereiden. De Tweede Kamer is van deze ontwikkeling in de gedachtevorming op de hoogte gebracht. In de beleidsnota Geestelijk gehandicapten (kamerstukken Tweede Kamer, 1982–1983, 17 900, nr. 2, blz. 49 en nr. 5 antwoord 116) en in het kader van de behandeling van de begroting van Justitie 1983 (kamerstukken Tweede Kamer 1982–1983, 17 600 hoofdstuk VI, nr. 11 antwoorden 60 en 61) werd medegedeeld dat de betrokkenen

bewindslieden zich beraadden over de vraag of de voorbereiding van een voorontwerp van wet betreffende het mentorschap moest worden voortgezet.

Zoals in de memorie van antwoord bij dit wetsontwerp reeds werd gereleveerd, is tijdens de openbare behandeling van het wetsontwerp bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen in de Tweede Kamer het mentorschap wederom aan de orde geweest. Ik heb toen medegedeeld dat diepgaand overleg over de problematiek van het mentorschap tussen het departement van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en mijn departement plaatsvindt (Handelingen II 1983–1984, blz. 654). Daarbij teken ik aan dat inmiddels, onder meer ten gevolge van de groeiende nadruk die is komen te liggen op de patiëntenrechten, de doelstelling van een eventueel wettelijk te regelen mentorschap was uitgebreid in die zin dat gedacht werd aan een constructie die het mogelijk maakt dat de mentor optreedt in de plaats van degene wiens niet-vermogensrechtelijke belangen hij behartigt. Het zal duidelijk zijn dat aan een dergelijk mentorschap ingrijpende rechtsgevolgen verbonden kunnen zijn, aangezien het veelal om vertegenwoordiging in hoogst persoonlijke aangelegenheden gaat. De werkgroep die deze materie bestudeert, heeft tot taak een overzicht te geven van de situaties waarin, ondanks de bestaande mogelijkheid van curatele behoefte zou bestaan aan een mentorschap in de hier vermelde ruime betekenis. Tevens zal zij inzicht verschaffen in de rechtsgevolgen van dit mentorschap.

De werkgroep streeft ernaar nog dit kalenderjaar aan de staatssecretarissen van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Justitie en aan mij rapport uit te brengen. Zoals ik tijdens de bovenvermelde algemene beraadslaging inzake het wetsontwerp bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen heb medegedeeld, zullen wij ons standpunt bepalen, nadat de studie van de werkgroep gereed is gekomen.

Met het bovenstaande heb ik willen aangeven dat het hier een materie betreft die ingewikkelder is dan zich aanvankelijk liet aanzien, hetgeen de noodzaak tot grondige studie met zich brengt.

In antwoord op de laatste vraag van de leden van de C.D.A.-fractie deel ik mee dat de indiening van het ontwerp van wet tot herziening van de artikelen 242–249 van het Wetboek van Strafrecht in het aanstaande parlementaire jaar kan worden tegemoet gezien.

De minister van Justitie,
F. Korthals Altes